

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

В. М. Олуйко*

ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ: КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР СТАБІЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Регіони в Європі переживають глибокі зміни в результаті кардинальних явищ. Вони зустрічаються з економічними викликами, при цьому їм необхідно адаптуватися до нових демографічних тенденцій, підвищувати рівень своєї енергетичної ефективності і боротися зі змінами клімату. Можливість знайти своє місце в глобалізованому світі в багато чому залежатиме від їх творчого підходу, від їх здатності до інноваційних рішень та їх можливості розвивати співпрацю.

Ефективне управління на регіональному рівні може сприяти знаходженню відповіді на ці виклики і подоланню відмінностей в регіональному розвитку. Завдяки тому, що ефективне управління передбачає, з однієї сторони, участь громадян і їх доступ до інформації, а, з іншої — етику поведінки, — все це і є важливими умовами для зміцнення економічних і політичних процесів і підвищення рівня організаційних можливостей.¹ Регіональний рівень управління, який знаходиться між громадянами і глобальним ринком, має особливе значення для сприяння стабільним економічним стратегіям. Будучи близькими до громадян, вони можуть в повній мірі враховувати ті питання, які їх найбільш турбують. Ця реальність проявляється у все більшій відповідальності територіальних органів влади за економічний розвиток своїх територій і їх бажанню вести діалог з діловими колами та запропонувати різним учасникам вступати до дискусій про майбутнє їх регіону.

Для того, щоб територіальні органи влади змогли сприяти регіональній динаміці і прогнозувати вимоги економічного сектору і громадянського суспільства, їм необхідно також підтримати тих, хто забезпечує їх розвиток, передбачаючи при цьому спрощені адміністративні та нормативні процедури.

В травні 2008 року Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи прийняв Європейську хартію регіональної демократії. Йдеться про наступний етап Європейського самоврядування та інтеграції — актуальних проблем для багатьох країн нашого континенту.

Європейське розуміння регіону трактує його як визначену територію, поділену на кілька адміністративних одиниць. Кількість їх у кожній державі різна. Приміром, у Бельгії — 3 адмін одиниць, в Росії — 88, у Німеччині — 16 земель, у Франції — 12 регіонів, у Італії — 2. Влада цих адміністративних утворень зазвичай відповідає за соціальну сферу, економіку, інші питання загальної компетенції.

© Олуйко В. М., 2009

* професор кафедри державного управління і менеджменту Національної академії державного управління при Президентові України (м. Київ), член Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України

¹ Ефективне управління: Резолюція Комітету по стабільному розвитку Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи від 05.03.2009 р. [Електронний ресурс] — Режим доступу: [https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=RES283\(2009\)&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=Congress&BackColorInternet=e0cee1&BackColorIntranet=e0cee1&BackColorLogged=FFC679](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=RES283(2009)&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=Congress&BackColorInternet=e0cee1&BackColorIntranet=e0cee1&BackColorLogged=FFC679).

Регіональне самоврядування визначається як право і здатність найвищих органів цих адмінодіниць у рамках Конституції та правового законодавства мати виборчі органи, самостійно регулювати публічну діяльність через відповідні органи самоврядування.²

Європейські експерти вважають, що саме на рівні регіону відбувається формування національної політики, міжрегіональна та транскордонна співпраця.

Запорукою ефективного управління регіонами є реформування публічної адміністрації на місцевих рівнях через реформу адміністративно-територіального устрою та реформування місцевого самоврядування в Україні. Реформа адміністративно-територіального устрою України має забезпечити: побудову раціональної просторової основи організації публічної влади для забезпечення доступності та якості надання соціальних та адміністративних послуг, ефективного використання публічних ресурсів, сталого розвитку територій України, здатність адекватно реагувати на соціальні та економічні виклики.

Реформа місцевого самоврядування в Україні є інструментом становлення ефективного місцевого самоврядування як інституту спроможної публічної влади, що надає якісні публічні послуги безпосередньо громадянам під свою відповідальність відповідно до законодавства і має забезпечити поліпшення якості життя людини у територіальних громадах³.

Для успішного проведення даної реформи, ефективного застосування принципу субсидіарності та зміцнення практики ефективного управління Україні необхідно закріпити норми сильної регіональної демократії. З цією метою доцільно:

1. Створити рамки для розробки на регіональному рівні інтегрованих стратегій економічного розвитку;
2. В повній мірі враховуючи екологічну, економічну, соціальну та культурну публічну політику гарантувати територіальну і соціальну єдність, шляхом надання справедливих публічних послуг;
3. Покращити привабливість регіонів і приділяти особливу увагу регіональній побутовій специфіці, культурним і природним цінностям;
4. Стимулювати капіталовкладення в інфраструктуру, які мають важливе значення для мобільності ідей, людей і товарів, одночасно з інвестиціями в дослідження і розвиток;
5. Зміцнювати прозорі і підконтрольні адміністративні процедури і економічні механізми та усувати перепони на шляху інновацій і розвитку;
6. Сприяти стабільному регіональному розвитку на основі фінансової підтримки в формі грантів, кредитів, гарантій, венчурного капіталу, а також забезпечити гарантії для структур професійної підготовки;
7. Підтримувати регіональну співпрацю для створення регіонів знань і полюсів конкурентноздатності, розвиваючи паралельно місцеві економічні структури в підтримку цих процесів (центри по підтримці підприємств, "інкубатори", промислові парки, науково-технологічні парки і центри "єдиного вікна"...).

Конкурентноздатні, динамічні регіони повинні будувати свій розвиток на своїх сильних сторонах і знайти свої власні, унікальні рішення для підвищення рівня привабливості та ефективного управління.

² Олуйко В. М. Регіональна демократія: зі Страсбурга // Урядовий кур'єр. — 2008. — № 134. — 24 липня

³ Проект концепції реформування публічної адміністрації в Україні 2008 р. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/news_article?art_id=177524088&cat_id=35883.